

§ 369

Arviointiraportti Stadin ammatti- ja aikuisopiston toiminnasta organisaatiouudistuksen jälkeen

HEL 2019-011875 T 12 00 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti merkitä tiedoksi liitteenä olevan arviointiraportin Stadin ammatti- ja aikuisopiston toiminnasta organisaatiouudistuksen jälkeen.

Käsittely

Asian aikana kuultavana olivat Maria Sarkkinen ja Annukka Sorjonen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja
Arja Kukkonen

Lisätiedot

Maria Sarkkinen, ammatillisen koulutuksen päällikkö, puhelin: 09 310 87153
maria.sarkkinen(a)hel.fi
Annukka Sorjonen, apulaisrehtori, puhelin: 310 84800
annukka.sorjonen(a)hel.fi
Anssi Ahlberg, projektisuunnittelija, puhelin: 310 22241
anssi.ahlberg(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Arviointiraportti Stadin ammatti- ja aikuisopiston toiminnasta organisaatiouudistuksen jälkeen
- 2 Opiskelijapalaute
- 3 Henkilöstöpalaute

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Stadin ammatti- ja aikuisopiston uusi organisaatio aloitti toimintansa 1.8.2018. Ammatillisen koulutuksen valtakunnallinen reformi oli keskeisin syy, joka nosti esiin kokonaisvaltaisen muutoksen tarpeellisuuden. Reformissa uudistettiin ammatillisen koulutuksen rahoitusta, ohjausta, toimintaprosesseja, tutkintojärjestelmää ja järjestäjästruktuureita. Vuoden

2018 alussa lait ammatillisesta peruskoulutuksesta ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta yhdistettiin uudeksi laiksi, jonka keskiössä ovat osaamisperusteisuus ja asiakaslähtöisyys.

Kaupunginhallitus kehotti (21.5.2018) kasvatuksen ja koulutuksen toimialaa seuraamaan Stadin ammatti- ja aikuisopiston uudistusta ja osana sitä erityisesti valmentavan koulutuksen ja työpajatoiminnan edellytyksiä ja onnistumista sekä tuomaan uudistuksesta selvityksen lautakunnalle. Selvitykseen haluttiin sisällytettävän tunnusluvut tutkintoon johtavaan koulutukseen siirtyvien määrästä ja osuudesta Valmassa ja työpajoissa, opiskelijatytyväisyydestä ja henkilökunnan tyytyväisyydestä.

Stadin ammatti- ja aikuisopisto oppilaitoksena

Stadin ammatti- ja aikuisopisto on monialainen ja monikulttuurinen oppilaitos. Opiskelijoita on vuosittain noin 17 000, joista noin kolmannes on maahanmuuttajataustaisia. Henkilöstöä on yhteensä yli 1 000. Opetus- ja kulttuuriministeriö on päättänyt järjestämisluvassa Stadin ammatti- ja aikuisopistolle 8 947 opiskelijavuotta. Lisäpäätöksellä opiskelijavuositavoite on kuluvana vuonna 9 976. Opiskelijavuositavoite tullaan saavuttamaan.

Oppilaitosta johtaa ammatillisen koulutuksen päällikkö/johtava rehtori. Kaksi apulaisrehtoria johtavat erikseen sovittuja oppilaitosyhteisiä kokonaisuuksia. Stadin ammatti- ja aikuisopiston eri puolilla kaupunkia sijaitsevat 15 toimipaikkaa on ryhmitelty viideksi monialaiseksi kampukseksi siten, että jokaiselle kampukselle sijoittuu usean eri koulutusalan ammatillisia perustutkintoja sekä ammatti- ja erikoisammattitutkintoja ja muita koulutuksia. Uuden lainsäädännön mukaisia oppimisvalmiuksia tukevia opintoja tarjotaan kaikilla kampuksilla. Kutakin kampusta johtaa rehtori yhdessä kuuden koulutuspäällikön muodostaman tiimin kanssa. Koulutuspäälliköt ja työpajaesimies ovat opettajien ja muun henkilöstön lähiesimiehiä.

Pedagoginen toimintamalli

Toiminnassa on siirrytty opetuksesta opiskelijakeskeiseen valmentamiseen, jossa opiskelijaa autetaan tunnistamaan ja hyödyntämään omia vahvuuksiaan. Jatkuvan haun haku- ja ohjauspäivissä hakija kohdetaan henkilökohtaisesti ja hänen opiskeluedellytyksensä varmistetaan ja samalla aloitetaan opiskelun ja oppimisen tuen suunnittelu. Jokainen oppija aloittaa ja etenee opinnoissaan joustavasti osallistuen oman henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmansa (HOKS) laadintaan heti opintojen alussa ja päivittämiseen aina tarvittaessa. Aiemmin hankittua osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan. Kaupungin myöntä-

mällä positiivisen diskriminaation rahoituksella on erityisesti kehitetty opiskelijoiden tuen tarpeiden tunnistamista sekä tukea opinnoissa.

Amispalautteen perusteella (kerätty 1.7.2018–30.6.2019) Stadin ammatti- ja aikuisopiston opiskelijat ovat erityisen tyytyväisiä opintojen aloittamiseen itselleen sopivassa aikataulussa ja kokevat oppimisympäristöt turvallisina. Kehittämiskohteita ovat palautteen perusteella aikaisemman osaamisen vaikutukset opintoihin ja tuen tarpeiden tunnistaminen sekä ohjaus työllistymiseen ja jatko-opintoihin. (Liite 3.)

Kampuksille muodostettuja 150–200 opiskelijan oppimisyhteisöjä ohjaavat 6–8 hengen pedagogiset tiimit, jotka yhdessä vastaavat oppimisyhteisön opiskelijoiden ohjaamisesta itseohjautuvuutta tukevalla pedagogisella otteella. Jokaiselle opiskelijalle nimetään tiimistä omaopettaja, joka seuraa ja tukee opintojen etenemistä. Osallisuutta edistetään mm. hyvinvointi- ja opiskeluhuoltoryhmissä. Opiskelijatoimintaa ohjaavat opettajat tukevat opiskelijakuntatoimintaa ja oppilaitosyhteistä kehittämistä tehdään omalla foorumillaan.

Stadin ammatti- ja aikuisopistossa oppimisen päivä on joka päivä. Pedagogiset suunnitelmat on laadittu siten, että opiskelijat voivat opiskella arkisin kello 8–20 välillä. Yksilöllisillä opiskelusuunnitelmilla turvataan ehyet opiskelupäivät ja varmistetaan, että jokainen opiskelija saa riittävän määrän opetusta tarpeeseensa nähden. Stadin ammatti- ja aikuisopistossa lähiopetuksen määrää ei ole vähennetty muutosten myötä.

Pedagogisen suunnittelun prosessi perustuu valtakunnallisiin tutkintojen ja koulutuksen perusteisiin. Stadin ammatti- ja aikuisopistossa on laadittu toteutussuunnitelmat, joissa kuvataan oppilaitoksen tarjoamat mahdollisuudet tarvittavan osaamisen hankkimiseksi. Opettajatiimit asiantuntijatiimien tukemina suunnittelevat yhdessä koulutuspäälliköiden kanssa opetuksen toteutuksen erilaisissa oppimisympäristöissä. Kehityskohteita ovat erityisesti työelämässä tapahtuva oppiminen, opiskeluvälmiuksia parantavat opinnot sekä digipedagogiikkaa.

Toimintakulttuuri

Oppilaitoksen toimintakulttuuria on kehitetty koko henkilöstölle kohdistetulla PedaBoosteri-valmennuksella. Valmennuksen tavoitteena oli organisaation ja toimintakulttuurin laaja-alainen uudistaminen vastamaan reformin tavoitteita, sekä sellaisen kehittämistoiminnan tukeminen, missä yhdistyy johtamisjärjestelmien, oppimisympäristöjen ja pedagogisten toimintamallien kokonaisvaltainen uudistaminen.

Henkilöstö vastasi syksyllä 2018 Kunta10-kyselyyn, jonka pohjalta on toteutettu yhteisöllisyyttä ja työhyvinvointia lisääviä tapahtumia ja johdon valmennusta. Syksyllä 2019 toteutettiin oma henkilöstökysely muu-

toksen edistymisen seuraamiseksi. Kyselyyn vastasi 619 henkilöä (53 prosenttia henkilöstöstä). Kyselyn perusteella muutoksessa on onnistuttu erityisesti opiskelijalähtöisyyden toteuttamisessa ja yhteisen oppilaitoksen hengen luomisessa. Tiimien työskentelyn koettiin kehittyneen vuoden aikana. Kehittämiskohteiksi nousivat mm. yhteisten toimintatapojen selkeyttäminen, vuorovaikutteinen viestintä sekä tarve käydä oppilaitoksen johdon ja henkilöstön välistä dialogia entistä enemmän.

Oppilaitoksessa on otettu käyttöön viestinnän tukena O365 Teams -ympäristö, kaksi kertaa kuukaudessa ilmestyvä uutiskirje sekä kehitetty opiskelijahallintojärjestelmän käyttöliittymä Wilmaa.

Oppimisvalmiuksia tukeva ohjaus

Stadin ammatti- ja aikuisopistossa toteutetaan valtakunnallista koulutustakuuta sekä oppijoiden ohjausta monialaisissa kaupungin palveluissa. Kohderyhmänä ovat erityisesti koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevat nuoret, pitkäaikaistyöttömät sekä maahanmuuttajat. Stadin ammatti- ja aikuisopiston Brygga kokoaa yhteen tutkintokoulutusta edeltävät vaihtoehdot nuorille ja nuorille aikuisille ja rakentaa siltaa tutkintokoulutukseen ja oppisopimukseen.

Ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus (VALMA) tarjoaa mahdollisuuden parantaa opiskelunvalmiuksia tai esimerkiksi kokeilla eri tutkintoja oman alan löytämiseksi. Opiskelijoita on vuosittain n. 650–700 ja opiskelijapaikkoja lisätään tarvelähtöisesti. 53 prosenttia VALMAN opiskelijoista on jatkanut opintojaan Stadin ammatti- ja aikuisopistossa ja loput ovat sijoittuneet pääosin muuhun koulutukseen, työelämään tai kuntoutuspalveluiden piiriin.

Nuorten työpajat mahdollistavat toiminnallisen oppimisympäristön työkokeilun keinoin vuodessa n. 450 nuorelle. Vuonna 2018 työpajat taivoittivat 475 nuorta. Heistä 224 nuorta (47 prosenttia) on jatkanut opintojaan Stadin ammatti- ja aikuisopistossa vuonna 2019. Nuorista 131 on siirtynyt suorittamaan ammatillista tutkintoa Stadin ammatti- ja aikuisopistossa ja 93 nuorta on suorittamassa tai suorittanut lyhyen koulutuksen, tutkinnon osan/osia tai avoimia opintoja.

Avoimet opinnot tarjoavat helsinkiläisille alle 29-vuotiaille nuorille ammatillisia koulutuskokonaisuuksia, kuten lupakortteja sekä eri oppimisympäristöihin vietyä suomi toisena kielenä -tukea. Avoimissa opinnoissa ohjataan ja tuetaan vuosittain yli 500 nuorta ja nuorta aikuista. 30.9.2019 mennessä opintoihin oli osallistunut 707 oppijaa.

Perusopetuksen päättövaiheessa Suomeen tulevat nuoret maahanmuuttajat ohjataan opiskelemaan perusopetukseen valmistavaan opetukseen. Lisäksi heille turvataan jatko-opiskelu StradaValmassa, jossa

voi edetä yksilöllisellä suunnitelmalla ja opiskella yksittäisiä perusopetuksen aineita. Perusopetuksen lisäopetuksessa opiskelupaikkoja on neljäkymmentä ja koulutusta on lisätty tarvelähtöisesti. Syksyllä 2019 lisäopetuksen opiskelijoita on ollut 161. Aikuisten perusopetuksessa opinnot voi aloittaa oman aikataulun mukaan. Opiskelijan hankkima aikaisempi osaaminen tunnustetaan ja tunnustetaan ja opiskelija opiskelee vain puuttuvan osaamisen saadakseen perusopetuksen päättötodistuksen.

Stadin osaamiskeskuksen palveluihin ohjataan eri lähteistä helsinkiläisiä aikuisia maahanmuuttajia, jotka etsivät työtä tai opiskelupaikkaa. Stadin osaamiskeskus kartoittaa asiakkaan osaamista ja tarjoaa työelämävalmennusta ja tuettuja työllistymismahdollisuuksia yhteistyössä yritysten ja yhteisöjen kanssa. Asiakkaalle tarjotaan jatkopolkuja Stadin ammatti- ja aikuisopiston valmistavissa ja tutkintokoulutuksissa. Polku-koulutuksissa on opiskellut vuoden 2019 aikana 465 opiskelijaa.

Osaamiskeskuksen palveluissa on vuoden 2019 aikana (17.10.2019 mennessä) ollut 793 asiakasta. Vuonna 2018 Osaamiskeskuksessa oli 946 asiakasta. 44 prosenttia asiakkaista ohjautui koulutukseen ja heistä puolet tutkintotavoitteeseen koulutukseen. 20 prosenttia asiakkaista jatkoi töihin, työkokeiluun ja oppisopimukseen. Työelämävalmennukseen on ohjautunut 15.10.2019 mennessä 125 asiakasta.

Työelämä- ja korkeakoulu yhteistyö

Työelämä- ja korkeakoulu yhteistyötä tehdään opiskelijoiden työelämään ja jatko-opintoihin siirtymisen tukemiseksi. Korkeakoulukumppanuudessa opiskelijoille tarjotaan Väylä-opintoja ja yhteisiä oppimisyhteisöekosysteemejä erilaisiin osaamistarpeisiin vastaamiseksi. Ammatilliset ja lukio-opinnot yhdistävä kahden tutkinnon rinnakkainen opiskelu on mahdollista kaikissa perustutkinnoissa.

Stadin ammatti- ja aikuisopiston uuden toimipaikan rakentaminen Myllypuroon aloitetaan keväällä 2021. Yritys yhteistyö, yhteistyö Metropolia ammattikorkeakoulun ja ympäröivän kaupunkiyhteisön kanssa tulevat olemaan uuden kampuksen toiminnan kulmakiviä.

Matkailualan koulutukseen saadulla englanninkielisen koulutuksen järjestämisluvalla käynnistettiin koulutus heti vuoden 2019 alussa. Helsingin kaupungin, Uudenmaan TE-toimiston ja Stadin ammatti- ja aikuisopiston yhteisellä Makoisaduuni-konseptilla vaikutetaan majoitus- ja ravitsemusalan vetovoimaan ja rekrytointiin. Konseptin tuloksena 300 helsinkiläistä työtöntä alasta kiinnostunutta työnhakijaa on ohjattu suoraan tarvitsemiinsa koulutuspalveluihin Stadin ammatti- ja aikuisopistoon.

Ammatillisen koulutuksen reformin toteuttamisen kannalta Stadin ammatti- ja aikuisopiston toimintaa vaikeuttaa se, että Helsingin kaupunki ei ole saanut opetus- ja kulttuuriministeriöltä järjestämislupaa Helsingin työllisyystilanteen kannalta merkittäviin tutkintoihin, kuten kasvatus- ja ohjausalan perustutkintoon.

Esittelijä

lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja
Arja Kukkonen

Lisätiedot

Maria Sarkkinen, ammatillisen koulutuksen päällikkö, puhelin: 09 310 87153
maria.sarkkinen(a)hel.fi
Annukka Sorjonen, apulaisrehtori, puhelin: 310 84800
annukka.sorjonen(a)hel.fi
Anssi Ahlberg, projektisuunnittelija, puhelin: 310 22241
anssi.ahlberg(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Arviointiraportti Stadin ammatti- ja aikuisopiston toiminnasta organisaatiouudistuksen jälkeen
- 2 Opiskelijapalaute
- 3 Henkilöstöpalaute

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano